

informatie voor ouders

A photograph of a person's hand holding a skateboard with a colorful, abstract design. The person is wearing a dark jacket with white stripes on the sleeve. The background shows a skate park with a blue fence and bare trees. The word 'kiniek' is overlaid in white text on a green semi-transparent bar at the bottom of the image.

kiniek

Deze folder is een eerste kennismaking met de klinieken van Karakter. U vindt informatie over de kliniek en de behandelgroepen:

- wat is een kliniek;
- wat kan een behandeling inhouden en met wie krijgt u te maken;
- de samenhang met onderwijs.

Een mondelinge toelichting krijgt u tijdens het kennismakingsbezoek. Tijdens dit gesprek is er veel ruimte voor het bespreken van uw vragen en verwachtingen.

Wat is een kliniek?

Kinderen en jongeren met psychiatrische problemen komen naar de kliniek voor onderzoek en behandeling. Behandeling vindt plaats door een team waarbij de kinder- en jeugdpsychiater een centrale plaats heeft. Groepsleiding zorgt voor de dagelijkse gang van zaken. De kinderen en jongeren komen in een behandelgroep die eruit ziet als een gewoon huis. Er is een woonkamer, slaapkamers, badkamer met toilet en buiten zijn er speeltoestellen. Plaatsing op kliniek wordt opname genoemd. De opname is voor dag en nacht (24-uur). Hoe lang de opname duurt, is afhankelijk van de problemen.

De meeste klinieken bestaan uit aantal behandelgroepen, waar ongeveer acht kinderen of jongeren per groep komen. Meestal zijn de groepen naar leeftijd ingedeeld, soms ook naar de aard van de problemen.

Bij Karakter hebben we meerdere klinieken, verspreid over Gelderland en Overijssel. De locatie is vaak dezelfde als die van de polikliniek. Achterin dit boekje vindt u een overzicht van de klinieken.

Wie komen op de kliniek

Kinderen en jongeren worden opgenomen in een kliniek als de problemen dusdanig zijn dat goed functioneren thuis, op school en met leeftijdsgenoten niet meer mogelijk is. De aard van de problematiek is uiteenlopend: het zijn bijvoorbeeld angstige of depressieve kinderen, of kinderen die moeilijk contact kunnen maken met anderen. Er zijn ook kinderen die in de war zijn, druk of impulsief zijn, tics hebben of agressief reageren. Thuis en op school hebben ze daardoor zoveel problemen dat daardoor klinische behandeling nodig is.

Wat gebeurt er op de kliniek?

In het eerste gesprek na (of soms tijdens) de aanmelding vertellen we meer over de opname. Wat zijn uw verwachtingen en wat gaat er gebeuren, welke vragen zijn er en kunt u zich vinden in het behandelvoorstel?

Het kan soms even duren voor er plaats is. In dat geval komt uw kind op een wachtlijst die wij zo kort mogelijk proberen te houden. Zodra er plaats is, krijgt u bericht en spreken we een datum en tijd voor het kennismakingsbezoek af. We sturen u voorafgaand aan het bezoek enkele formulieren en informatie toe.

Kennismaking

Het is voor iedereen prettig om kennis te maken voordat uw kind komt. Ook de andere kinderen uit het gezin zijn welkom om te zien waar hun broer of zus een tijdje gaat wonen. In het kennismakingsbezoek neemt u een kijkje op de groep en maakt u kennis met medewerkers met wie u te maken krijgt. Ook nemen we praktische dingen met u door, zoals de eet- en slaapgewoontes van uw kind, medicijngebruik, of er intussen iets veranderd is in de situatie, onze huisregels, enz. Daarnaast maken we afspraken over het bezoeken van en bellen naar uw kind in de periode dat hij of zij hier verblijft. Uiteraard komen uw verwachtingen en soms ook het (voorlopige) behandelplan aan bod. Over het behandelplan leest u meer op de volgende pagina.

Met wie krijgt u te maken

U en uw kind krijgen te maken met verschillende medewerkers die nauw samenwerken: het behandelteam. Dit bestaat meestal uit de volgende medewerkers (kan per locatie verschillen):

- **De behandelcoördinator** houdt overzicht over de behandeling van uw kind en bewaakt het behalen van de gestelde behandeldoelen.
- Met **groepsleiders** heeft uw zoon of dochter dagelijks te maken. Zij zorgen voor het reilen en zeilen in de groep en begeleiden de kinderen. Eén van de

groepsleiders is speciaal verantwoordelijk voor uw kind en zorgt voor verslagen, houdt afspraken in de gaten en begeleidt uw kind in speciale situaties.

- **De kinder- en jeugdpsychiater** is een arts die met u en uw kind praat om goed helder te krijgen wat er precies aan de hand is. De psychiater is eindverantwoordelijk voor de behandeling. Als het nodig is, schrijft hij of zij medicijnen voor.
- **De gezinstherapeut/ouderbegeleider** heeft met u elke twee à drie weken een gesprek over hoe het gaat in uw gezin. Ook werkt hij of zij met u aan de problemen als dat nodig is. De gezinstherapeut/ouderbegeleider houdt u op de hoogte van de voortgang van de behandeling.
- **De psycholoog/psychotherapeut** praat met uw kind over de problemen. Daarnaast test de psycholoog uw kind op bijvoorbeeld intelligentie en persoonlijkheid.
- Verder zijn er verschillende **therapeuten** die elk op hun eigen vakgebied uw kind behandelen, als dat in het behandelplan staat. Welke therapie zij geven, leest u verderop.

Hoe ziet de eerste dag eruit

Op de eerste dag wordt u ontvangen door de contactpersoon. Na het afhandelen van enkele administratieve zaken, is het tijd om naar de behandelgroep te gaan. U kunt daar samen met uw kind zijn of haar kamer inrichten.

Afscheid nemen is vaak moeilijk voor ouders en kind. De groepsleiders vangen uw kind op en nemen de tijd om het afscheid goed te laten verlopen.

Onderzoek en behandeling

Uw kind doet meteen mee op de groep, zodat alles snel went. De eerste weken staan in het teken van kennismaken. We observeren uw kind en kijken naar zijn of haar gedrag, zodat we daar de behandeling verder op kunnen aansluiten.

Heel belangrijk daarbij is natuurlijk de informatie uit de onderzoeken die al zijn

gedaan. Als die informatie nog aangevuld moet worden, doen we nog extra onderzoeken. Zo nodig wordt na die onderzoeken de behandeling aangepast.

Extra onderzoek

Als we nog aanvullende informatie over uw kind nodig hebben, doen we extra onderzoek. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- **Psychiatrisch onderzoek**

De psychiater onderzoekt uw kind om helder te krijgen wat er precies aan de hand is. Dit doet hij of zij door met u en uw kind te praten of met uw kind te spelen. De psychiater betreft daarbij medische gegevens, het gedrag en de emotionele ontwikkeling van uw kind. Ook de observaties van de groepsleiders zijn daarbij heel belangrijk.

- **Psychologisch onderzoek**

De psycholoog of psychologisch medewerker gebruikt testen en gesprekken om een beeld te krijgen van de intelligentie en persoonlijkheid van uw kind.

Eventueel aanvullende onderzoeken:

- **Gezinsonderzoek**

Een gezintherapeut praat met het hele gezin en krijgt zo een beeld van de situatie thuis.

- **Schoolonderzoek**

De leerkracht van uw kind beantwoordt vragen over de situatie en het gedrag van uw kind op school.

- **Observatieonderzoek**

Een therapeut kijkt hoe uw kind speelt of sport.

- **Medisch onderzoek**

Dit wordt veelal door de aan de kliniek verbonden huisarts gedaan.

Wat houdt de behandeling in

Na de onderzoeken bespreken de betrokken arts en therapeuten de uitkomsten ervan. Als het van belang is, en u bent het ermee eens, nodigen we hierbij soms ook anderen uit, zoals de leerkracht. Op basis van alle verzamelde informatie maken we een plan hoe we uw kind verder gaan helpen. Dit heet een behandelplan. Het bestaat uit:

- **de (voorlopige) diagnose** (wat is er aan de hand);
- **de behandeling** (wat willen we er aan doen);
- **een planning** (wanneer gebeurt er wat).

We nodigen u daarna uit om samen het behandelplan door te nemen tijdens het adviesgesprek. Het behandelplan is een voorstel. Dit betekent dat er ruimte is voor aanpassingen. Het is belangrijk dat u en uw kind het eens zijn met de behandeling. Alleen dan gaan we hiermee verder.

Het hele verblijf van uw kind op de kliniek staat in het teken van behandeling. Niet alleen tijdens therapie, maar ook op de behandelgroep.

De behandelgroep

In de behandeling is de groep heel belangrijk. Er is een vast team van groepsleiders. Zij overleggen met de therapeuten waar kinderen op moeten oefenen om de behandeldoelen te bereiken. De therapie gaat verder op de groep. Het is de plaats waar kinderen dingen leren die ze moeilijk vinden. Bijvoorbeeld minder snel driftig worden, beter naar anderen luisteren of zich beter uiten.

De groepsleiders stellen duidelijke regels, zodat helder is wat wel en niet mag. Verder zorgt een positieve en persoonlijke aanpak voor een omgeving waarin kinderen zich veilig voelen en waarin ze hun zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen. We besteden via bijvoorbeeld gesprekken en spel aandacht aan dingen die nodig zijn voor het meedoen in de groep: samen bezig zijn, rekening houden met elkaar, van elkaar leren en verantwoordelijk zijn voor elkaar, enzovoort.

Vaardigheden als luisteren, op je beurt wachten, delen, elkaar een complimentje maken, enz. komen aan hierbij bod. De kinderen leren ook verzorgende taken uit te voeren, zoals tafel dekken, planten water geven en het eigen bed opmaken. Bij alles geldt dat de groepsleiders de kinderen helpen die het nog niet zelf kunnen.

'Veilig gevoel'

De behandelgroep is voor de kinderen en jongeren een tijdelijk 'thuis'. Daarom doen we ook ons best om het huiselijk te maken. Samen eten, tv kijken in de huiskamer, buiten spelen, vertrouwde spulletjes op de eigen kamer, het draagt allemaal bij tot een veilig gevoel voor uw kind.

Wat gebeurt er op de behandelgroep

Door de week

Een doordeweekse dag ziet er ongeveer zo uit. Rond 7.30 uur opstaan, wassen, aankleden en ontbijten. Daarna gaan de kinderen of jongeren naar school of naar therapie. Als ze op de behandelgroep lunchen, eten ze samen met de groepsleiders een broodmaaltijd. Als ze tussen de middag overblijven op school, nemen ze de lunch van de groep mee. 's Middags na schooltijd zijn de kinderen alleen of samen bezig met allerlei activiteiten. Samen spelen, creatief bezig zijn, therapie of werken in het 'ik-boek'. Ook drinken ze samen limonade of thee en eten ze fruit. Ze werken daarmee 'spelenderwijs' aan de behelddoelen. Rond 17.00 uur is het avondeten en om 19.00 uur krijgen de kinderen nog iets te drinken. De kleinere kinderen gaan dan naar bed en kijken vooraf nog even tv of worden voorgelezen. De grotere kinderen en jongeren gaan later naar bed. De kinderen hebben altijd een eigen slaapkamer.

In het weekend

In de meeste gevallen is uw kind één keer in de twee weken een weekend thuis. De andere weekends kunt u op bezoek komen. Broers en zussen, vrienden en vriendinnen zijn dan ook welkom. Maak van tevoren een afspraak met de groepsleiding over uw plannen. Meestal worden afspraken over bezoek tijdens het kennismakingsgesprek gemaakt.

Het 'ik-boek'

Op sommige locaties krijgt uw kind een eigen map waarin ze over zichzelf kunnen schrijven, waarin ze foto's kunnen plakken en kunnen tekenen. Dit heet het 'ik-boek'. Het 'ik-boek' geeft uw kind uitleg over hoe hun behandeling gaat. Kinderen schrijven zelf over wat ze al kunnen en wat ze nog kunnen leren. Ze mogen het 'ik-boek' meenemen als de behandeling is afgelopen

Therapie

Vrijwel alle kinderen op de kliniek krijgen therapie. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- **Psychotherapie**
Psychiater helpt kinderen via gesprekken en spel bijvoorbeeld bij het verwerken van emotionele problemen of het begrijpen en ordenen van de dingen die in hun leven een rol spelen.
- **Dramatherapie en spelbegeleiding**
Via toneelstukjes en spelen helpen de therapeuten kinderen vaardigheden op te doen, zoals het uiten van emoties of het samenwerken met andere kinderen.
- **Psychomotore therapie**
Door sport en beweging helpt psychomotore therapie in het uiten van emoties en, als het groepstherapie is, in het omgaan met elkaar.
- **Logopedie**
Kinderen met taal- of spraakproblemen kunnen terecht bij de logopedist.

- **Gedragstherapie**

De therapeut helpt uw kind via oefeningen om probleemgedrag of angsten af te leren en dit te vervangen door beter passend gedrag.

- **Creatieve therapie**

Bij creatieve therapie gaat het om dingen maken: een knutselwerk of tekening bijvoorbeeld. Kinderen praten met de therapeut over wat ze maken. Zo kunnen ze hun emoties verwerken en zelfvertrouwen opbouwen.

Medicijnen

De kinderpsychiater bespreekt met u en uw kind als medicijnen nodig zijn als onderdeel van de behandeling. Er is uitleg over de medicatie en eventuele bijwerkingen, voordat medicatie start of wordt gewijzigd.

School

De meeste kinderen gaan naar een school voor speciaal onderwijs waar wij nauw mee samenwerken. Vaak is de school dicht bij de kliniek zodat kinderen gemakkelijk tussen school en groep heen en weer kunnen lopen. Soms is de school wat verderop. De kinderen gaan dan zoveel mogelijk samen met de taxi of de bus naar school en weer terug naar de groep.

School speelt een belangrijke rol bij de behandeling. We werken er intensief mee samen. Karakter is verantwoordelijk voor de behandeling, de school voor het onderwijs. De leerkracht krijgt, wanneer u en/of uw kind daarin toestemt, ook informatie over uw kind zodat hij of zij op school ook goed begeleid kan worden. De school kan tijdens lessen een beroep doen op medewerkers van Karakter.

Samenwerking met ouders

De thuissituatie blijft tijdens de behandeling centraal staan. Een intensieve begeleiding van de ouders vinden wij dan ook heel belangrijk. Dit is niet alleen voor de behandeling belangrijk, maar ook voor de toekomst. Het doel van de behandeling is immers dat u daarna weer zelf verder kunt.

Op de meeste locaties is er regelmatig contact met de ouders via de ouderbegeleider of de gezinstherapeut. Ook kunt u natuurlijk vragen voorleggen aan andere behandelaars.

U krijgt altijd een kopie van de verslagen van de besprekingen over uw kind. Belangrijke besluiten over de behandeling overleggen we met u en uw kind. Ook voor wijzigingen van het behandelplan is de instemming van u en /of uw kind altijd nodig. En als u tussendoor vragen heeft, kunt u die altijd stellen.

Wanneer welke besprekingen

Eén keer per twee weken bespreekt het behandelteam de voortgang van de behandeling bij uw kind. Ook maken ze plannen voor het vervolg van de behandeling. Ongeveer elke drie à vier maanden is er een uitgebreide behandelplanbespreking over uw kind. Het behandelteam bekijkt hoe de behandeling van uw kind tot dan toe is verlopen. Gaat uw kind vooruit? Zijn er problemen? Moet het behandelplan misschien bijgesteld worden en klopt de planning nog? Van tevoren vragen we u en uw kind ook naar uw mening, wat belangrijk is en of er dingen moeten veranderen. De ouderbegeleider/gezinstherapeut bespreekt de uitkomst van de behandelplanbespreking met u.

Wat gebeurt er na de behandeling

In overleg met u wordt besloten wanneer de behandeling wordt beëindigd (ontslag). De datum leggen we vast in het behandelplan. We informeren ook de verwijzer en uw huisarts over het verloop van de behandeling en eventuele

afspraken over nazorg. Na de behandeling bespreken we met u en uw kind wat de verschillende mogelijkheden zijn:

- Meestal pakken ouders en kinderen de draad weer op en gaan de kinderen weer gewoon naar huis. De meeste ouders hebben meer vertrouwen in de opvoeding en weten hoe ze weer verder kunnen als gezin. Kinderen en jongeren hebben meer zelfvertrouwen waardoor ze beter met hun problemen kunnen omgaan. Sommige kinderen blijven nog op de polikliniek komen voor behandeling. Ook krijgen gezinnen wel eens thuis behandeling (IPG: Intensive Psychiatrische Gezinsbehandeling). Ouders kunnen verder voor hun kind gebruik maken van een logeershuis, zodat ze in het gezin af en toe even op adem kunnen komen.
- Soms is het beter dat uw kind (nog) niet naar huis gaat. We zoeken dan in samenwerking met Bureau Jeugdzorg naar andere oplossingen, zoals plaatsing binnen de jeugdzorg, beschermd wonen of – als de jongere 18 jaar of ouder is – volwassenenpsychiatrie.

Praktische informatie

Kosten

Er zijn enkele kosten verbonden aan de opname

1. Verblijf en behandeling van uw kind. Hiervoor hoeft u niets te betalen, want deze kosten worden vergoed door uw zorgverzekeraar.
2. Eigen bijdrage. De zorgverzekeraar vergoedt niet de kosten voor ontspanning en uitstapjes. Omdat we hier wel graag aandacht aan willen besteden, vragen we een eigen bijdrage. Ook voor verzorging en de was vragen we een bijdrage. U ontvangt hierover nadere informatie.

3. Uw eigen reiskosten. De reiskosten die u zelf maakt om uw kind naar de kliniek te brengen of op te halen als ook om te komen voor oudergesprekken, moet u zelf betalen. Op uw verzoek kunnen wij wel een verklaring afgeven, zodat u deze kosten eventueel kunt declareren bij uw verzekering of de sociale dienst.
4. Soms kunt u een tegemoetkoming in de kosten aanvragen of kunt u in aanmerking komen voor extra kinderbijslag. Meer informatie hierover heeft uw ouderbegeleider.

Veiligheid

Wij doen er alles aan om een veilige omgeving te creëren voor uw kind. Dit uit zich bijvoorbeeld in de zorg voor de gebouwen en de omgeving. Maar ook geldt er vanzelfsprekend een verbod op ongewenste intimiteiten.

Onze medewerkers zijn geschoold in het voorkomen van verwonding van uw kind en anderen. Op de kliniek zijn er speciale afzonderingsruimtes voor gevaarlijke situaties. Deze maatregelen gebruiken we uiteraard alleen als het echt niet anders kan. Als uw kind hiermee te maken krijgt, wordt dit altijd met hem/haar en u na besproken. Afhankelijk van de afspraken en de zwaarte gaat er een melding naar het bestuur en de inspectie.

Vertrouwenspersoon en klachtencommissie

Als uw kind iets wil bespreken, maar dit niet kwijt kan bij de behandelaars, kan hij of zij contact opnemen met de patiëntvertrouwenspersoon. Bij de receptie van de locatie is de naam van de vertrouwenspersoon verkrijgbaar. Heeft u klachten over de behandeling praat dan eerst met de betreffende medewerker of een andere betrokkene. U kunt ook gebruik maken van de klachtenregeling van Karakter. Het formulier is op te vragen bij de receptie of via de website www.karakter.com.

Informatiebrochure voor ouders

Karakter heeft een introductiebrochure voor ouders met meer informatie over bijvoorbeeld onze organisatie, rechten en klachtenregeling. Heeft u deze informatie nog niet ontvangen, dan kunt u deze aanvragen bij de receptie van de locatie, of via onze website www.karakter.com.

Meer informatie

Als u nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met uw contactpersoon.

Overzicht klinieken Karakter

Almelo

Vriezenveenseweg 213
7602 PT Almelo
t. 0546 48 44 44

Ede

Horalaan 5
6717 LX Ede
t. 0318 67 66 11

Ede

Licht Verstandelijk Gehandicapten
Horalaan 5
6717 LX Ede
t. 0318 67 66 11

Nijmegen

Reinier Postlaan 12
6525 GC Nijmegen
t. 024 351 22 22

Nijmegen

**Inzicht centrum
voor orthopsychiatrie**
i.s.m. Pro Persona
Nijmeegsebaan 61
6525 DX Nijmegen
t. 024 328 36 90

MFC Oosterbeek

Licht Verstandelijk Gehandicapten
i.s.m. Pluryn
en Dr. Leo Kannerhuis
Utrechtseweg 320
6862 BC Oosterbeek
t. 026 400 21 00

Zetten

Vluchtheuvellaan 6
6671 DN Zetten
t. 0488 46 96 11

Zwolle

Dr. Eeftinck Schattenkerkweg 1
8025 BW Zwolle
t. 038 456 11 00

kinder- en jeugdpsychiatrie

Karakter

Bestuurlijk Centrum

Horalaan 5

Postbus 68

6710 BB Ede

t. 0318 67 66 11

f. 0318 67 66 12

www.karakter.com

Redactie: afdeling Communicatie

info@karakter.com